

תגלית מרעיש

הם היו שני חברים טובים שהתגוררו בעירה ליובאוויטש – ר' בנימין הסוחר ור' וולף הסנדלר. היה להם הרבה מן המשתף. שניהם היו נשואים שנים רבות ושניהם היו חשוכי-ילדים. שניהם התאפינו ביראת-שמים אמיתית ובטוב לב מיחד, ושניהם עבדו קשה לפרנסתם.

בקרב תושבי העירה נחשבו השנים ליהודים פשוטים, שהלמדנות מהם והלאה. ר' וולף היה שתף ב'חברת תהלים' שחבריה השכימו כל בקר לאמירת כל ספר תהלים, עוד לפני תפלת שחרית. לעת ערב היה יושב בקצה השלחן, בבית-הכנסת 'פועלי צדק', ומקשיב לשעור בספר עין-יעקב. אף פעם לא פצה פיו לשאל או להשיב, ואיש לא ידע אם הוא בכלל מבין את הנאמר בשעור. גם ר' בנימין לא הפגין ידע תורני ולא נראה מעולם הוגה בספר למוד כלשהו.

פעמים רבות נראו השנים יחדו בכפר השוק שבלב העירה, או פוסעים זה לצד זה באחד משלשת הרחובות שיצאו מהכפר והובילו אל הישובים הסמוכים – דוברומיסל, רודניה ורססנה.

אם לא די בכך, הרי שמעת לעת היו השנים עוזבים בצותא את ליובאוויטש ונעלמים להם למשך תקופה. לשואלים הסקרנים, היו משיבים בחזרתם, כי יצאו ל'סיבוב עסקים' בכפרים ובעירות שבאזור.

ר' בנימין מכר סחורות שונות שצָרר באמתחתו ואלו ר' וולף תקן נעלים
ישנות או תפר חדשות לאנשים שהפרוטה מצויה בכיסם.

אך למען האמת, יש לצין ולומר, כי גם ר' בנימין וגם ר' וולף, לא
עוררו ענין צבורי רב מדי. בהיותם, כאמור, אנשים פשוטים שלא הטביעו
חותם מיחד על החברה, הם חיו את חייהם בשקט ובצנעה.

ביער שהשתרע בין ליובאוויטש לדוברומיסל הסתתרה לה פנופית
שודדים שהפילה את אימתה על עוברי-ארח תמימים. השודדים לא
הסתפקו בהמתנה לעוברי-ארח חולפים, כדי להתנפל עליהם ולשדוד את
רכושם, אלא הגיחו מדי פעם אל ישובי הסביבה וגנבו מבתיהם רכוש
וממון.

יום אחד יצאו שנים מחברי הפנופיה, ל'פעלה' בליובאוויטש. הם
התגנבו בלאט לאחד הבתים שבפאתי העירה. השודדים שסברו כי הבית
ריק מאדם הפתעו לגלות בו נערה כבת שלש-עשרה. הנערה המבהלת
פרצה בצרחות-אימים. כדי למנע את הזעקת השכנים, התנפל עליה אחד
השודדים וחסם בגסות את פיה. הנערה האמיצה נאבקה בשודד בכל כוחה
הדל. היו רגעים שבהם הצליחה להסיר לכמה שניות את החסימה מעל
פיה ואז בקעו זעקות ה'"הצילו!'" שלה מבעד לחלונות הבית. השודד לא
הרפה. בידו האחת התאמץ לחסם את פיה ובידו השניה הלם בה בחמת-
זעם ובאכזריות.

לפתע נפתחה דלת הבית בסערה ואדם התפרץ פנימה. לשבריר-
שניה נבהלו השודדים, אך תכף ומיד נרגעו וצחוק גדול ומשחרר פרץ
מגרונם. ואלו הנערה, שלרגע קט נצת בעיניה זיק של תקווה, חזרה
כהרף-עין למלחמתה הנואשת בשודד. היא ידעה שר' בנימין הסוחר לא
יצליח לחלצה מידי השודדים, שכן די במהלמת אגרוף אחת כדי
להפילו ארצה.

"הִנֵּחַ לָהּ מִידוֹ!", קָרָא ר' בְּנִימִין בְּטוֹן פּוֹקֵד. "הִסְתַּלְּקוּ מִפֶּה שְׁנֵיכֶם!",
הוֹסִיף בְּהִבְחִינוֹ גַּם בְּשׁוֹדֵד הַשָּׁנִי, שֶׁהַמְשִׁיךְ לְאַסֵּף בְּשִׁקּוֹ מִכָּל הַבָּא לִיד.
נִחִירַת הַבּוֹז שֶׁל שְׁנֵי הַשׁוֹדָדִים, לְשִׁמְעַת פְּקוּדוֹתָיו שֶׁל הַיְּהוּדִי הַצָּנוּם –
נִגְדָּעָה בְּאִבָּה. כְּעֵין שְׂתוּק אַחַז לִפְתָּע בְּאַבְרִיָּהם וְהֵם צָנְחוּ אֶרְצָה כַּחֲפָצִים
כְּבִידִים דּוֹמָמִים.

עַד מְהֵרָה הִזְעָקוּ לְמָקוֹם רוֹפֵא וְשׁוֹטְרִים. הָרוּפֵא טָפַל בִּנְעֻרָה הַמִּכָּה
וְהַחֲבוּלָה וְאָלוּ הַשׁוֹטְרִים אָסְרוּ אֶת שְׁנֵי הַשׁוֹדָדִים שְׁבִתוֹךְ שָׁעָה קָלָה חֲזָרָה
אֲלֵיהֶם יְכַלֵּת הַתְּנוּעָה וְהַדְּבֹר שֶׁנִּטְלָה מֵהֶם. בַּחֲקִירָתָם חֲשָׁפוּ הַשָּׁנִים אֶת
זֵהוּת שְׂאֵר חֲבָרֵי הַכְּנוּפְיָה וְהִסְגִּירוּ אֶת כָּל סוּדוֹתֵיהֶם. לֹא חָלְפוּ שְׁעוֹת
רַבּוֹת וְהַשׁוֹטְרִים הִנִּיחוּ יְדֵיהֶם עַל כָּל הַשׁוֹדָדִים בַּכְּנוּפְיָה.

מֵאוֹתוֹ יוֹם וְהִלָּאָה הוֹסְרָה אֵימַת הַשׁוֹדָדִים מֵעַל תּוֹשְׁבֵי הַסְּבִיבָה כָּלָה.
יֹתֵר מִזֶּה – בְּזִכּוֹת לְכִידַת הַשׁוֹדָדִים וְגִלּוֹי מָקוֹם הַמַּסְתוֹר שֶׁלָּהֶם, הִצְלִיחָה
הַמְּשֻׁטָּרָה לְהַחֲזִיר מִמּוֹן וּרְכוּשׁ רַב לְיָדֵי בַּעֲלֵיהֶם.

לְמֶרְבֵּה הַפֶּלֶא, גַּם מֵאֶרֶץ יוֹצֵא-דָפֶן זֶה, לֹא הִפִּךְ אֶת ר' בְּנִימִין לְשִׁיחַת
הַבְּרִיּוֹת וְלֹא שָׁנָה אֶת יַחְסֹן כְּלָפָיו. אוֹלֵי הָיָה זֶה מִפְּנֵי שֶׁהַתּוֹשְׁבִים לֹא
שָׁמְעוּ אֶת פְּרִטֵי הַמִּקְרָה, וְאוֹלֵי מִשּׁוֹם שְׂאִישׁ לֹא הֶעֱלָה עַל דַּעְתּוֹ לְיַחַס
לְר' בְּנִימִין כּוֹחוֹת נִסְתָּרִים. כֶּךָ אוֹ כֶּךָ, שִׁגְרַת הַחַיִּים בַּעֲרִירָה נִמְשָׁכָה,
וְהַמַּעֲשֶׂה כָּלּוּ גִשְׁכַּח מֵלֵב כָּל.

סְפוּרָנוּ מִתְחִיל לִפְנֵי לְמַעְלָה מֵאַרְבַּע-מֵאוֹת שָׁנִים. בְּאוֹתָהּ עַת הַתְּגוּרָרוּ
בְּלִיבֵאוֹוִיטְשׁ כְּמֵאָה מִשְׁפָּחוֹת. שְׁטַחָה שֶׁל הָעִירָה הָיָה כְּקִלּוֹמֶטֶר וַחֲצִי עַל
קִלּוֹמֶטֶר וַחֲצִי. הִיא הָיְתָה מְקַפֶּת בִּיעֲרוֹת גְּדוֹלִים שֶׁהָשְׂרוּ עָלֶיהָ אוֹרֵת
רִגֵּעַ וְתַחוּשָׁה שֶׁל נְתוּק מֵהָעוֹלָם הַגְּדוֹל וְהָרוֹעֵשׁ. בַּצִּפּוֹנָה עָבַר נָהָר גְּדוֹל,
'בְּרִזְיָנָה' שְׁמוֹ, וּבִדְרוֹמָה זֶרֶם נָהָר קָטָן יֹתֵר שֶׁנִּקְרָא 'נָהָר הַמַּצְבָּה'.

"מדוע מתעניין כל-כך כבודו בר' בנימין הסוחר?!", תהו התושבים.
"האם אינכם יודעים מיהו ר' בנימין?!", הקשה הגאון מפולוצק ונתן
בשואלים מבט תמה. "הלוא הוא צדיק גדול, תלמיד-חכם מפלג ומקבל
בעל כוחות על-טבעיים!..."

תגליתו המרעישה של ר' בצלאל-אורי נפוצה עד מהרה בפעירה, כמו
אש בשדה קוצים.

